

dCIDOB 88.

Moviments socials i globalització.

El silenci i la resistència. Murals zapatistes de Chiapas.
Rafel Seguí

EL SILENCI I LA RESISTÈNCIA

MURALS ZAPATISTES DE CHIAPAS

Rafel Seguí Membre del Col·lectiu de Solidaritat amb la Rebel·lió Zapatista de Barcelona

Malgrat l'anunci de "la fi de la història" de Francis Fukuyama i el *triomf*—simbolitzat per la caiguda del mur de Berlín el 1989— de la democràcia liberal i l'economia de mercat enfront de la seva suposada única alternativa: l'anomenat "socialisme real", molts i moltes seguien, calladament, creant, inventant i construint la *història*.

El primer símptoma públic d'aquest "fer història" va ser, precisament, americà i indígena: "La insurrecció zapatista de l'1 de gener de 1994 a l'Estat de Chiapas". Un símptoma que, immediatament, ha esdevingut un referent per a moltes altres lluites que han aparegut aquí i allà. Perquè la història continua, i perquè altres móns són desitjables i possibles.

La rebel·lió nascuda a les muntanyes del sud-est mexicà és, doncs, símptoma i referent. L'aixecament zapatista és un fet històric i el passamuntanyes negre un símbol.

A més, per als i les que lluiten aquí i allà, aquesta rebel·lió desperta un afecte i una solidaritat molt íntims. És un episodi especialment entranyable del nostre imaginari col·lectiu. Però no és només això. També és un moviment de resistència real—avui— a una globalització, un pensament únic i un neoliberalisme que han oblidat la seva arcàdia feliç i han decidit tornar a "iniciar la història" de la pitjor de les maneres, amb la guerra.

Aviat serà l'1 de gener de 2004, desè aniversari de la irrupció zapatista a l'escena política internacional, i a les comunitats indígenes de Chiapas se segueix creant, inventant i construint un altre tipus d'història: "Lluitant. Treballant, doncs". Que, com diuen els vells de les comunitats, "és el mateix". Per la justícia, la democràcia i la llibertat. Per l'autonomia indígena. Forjant, en resistència, l'educació i la salut. Per la dignitat.

I com a demostració i confirmació d'aquest "fer història", el zapatisme està elaborant un nou art mural. Cada any més extens. Les fotografies que il·lustren aquest monogràfic mostren una petitíssima part de l'art zapatista contemporani: uns murals, els colors, les formes i els missatges dels quals emergeixen i s'afirmen sota el sol i les llunes de Chiapas. Entre la boira màgica de les matinades, amb el fred de les muntanyes, en la humitat de la selva. Ells són l'expressió artística d'una lluita i un treball continu. Com diuen els companys i companyes zapatistes: "Perquè aquí estem".

Lliures de les modes, independents de la utilització mediàtica a què se'ls pretengui sotmetre, sobrevivents al silenci, a l'abandonament i a l'oblit. Aquí segueixen.

Nota ▶

Aquestes fotografies formen part de l'exposició "El silenci i la resistència-Murals Zapatistes de Chiapas", del Col·lectiu de Solidaritat amb la Rebel·lió Zapatista de Barcelona, fotografiades l'estiu de 2002 per Rafel Seguí.